NN 52/2021 (14.5.2021.), Zakon o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja

HRVATSKI SABOR

1050

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SLUŽBENIM KONTROLAMA I DRUGIM SLUŽBENIM AKTIVNOSTIMA KOJE SE PROVODE SUKLADNO PROPISIMA O HRANI, HRANI ZA ŽIVOTINJE, O ZDRAVLJU I DOBROBITI ŽIVOTINJA, ZDRAVLJU BILJA I SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

Proglašavam Zakon o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 7. svibnja 2021.

Klasa: 011-01/21-01/30
Urbroj: 71-10-01/1-21-2
Zagreb, 12. svibnja 2021.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O SLUŽBENIM KONTROLAMA I DRUGIM SLUŽBENIM AKTIVNOSTIMA KOJE SE PROVODE SUKLADNO PROPISIMA O HRANI, HRANI ZA ŽIVOTINJE, O ZDRAVLJU I DOBROBITI ŽIVOTINJA, ZDRAVLJU BILJA I SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela i njihove zadaće vezano uz organizaciju, provedbu i koordinaciju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, financiranje službenih kontrola, načine administrativne pomoći i suradnje, komunikacije i izvješćivanja, granične kontrolne postaje, kontrolne točke, ostale granične prijelaze i carinska mjesta za uvoz, daljnji prijevoz pošiljaka, pristojbe i naknade za službene kontrole, uređenje sustava službenih i referentnih laboratorija, uspostavljanje računalnog informacijskog sustava za upravljanje informacijama i podacima u vezi sa službenim kontrolama te prekršajne odredbe.

Veza s propisima Europske unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom osigurava provedba:

– Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog

parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) (SL L 95, 7. 4. 2017.); (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2017/625)

– Provedbene odluke Komisije 2011/884/EU od 22. prosinca 2011. o hitnim mjerama u vezi s nedopuštenom genetički modificiranom rižom u proizvodima od riže podrijetlom iz Kine i o stavljanju izvan snage Odluke 2008/289/EZ (SL L 343, 23. 12. 2011.); (u daljnjem tekstu: Provedbena odluka (EU) 2011/884)

– Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715 od 30. rujna 2019. o utvrđivanju pravila za funkcioniranje sustava za upravljanje informacijama za službene kontrole i njegovih sistemskih komponenata (SL L 261, 14. 10. 2019.), (»Uredba o IMSOC-u«); (u daljnjem tekstu: Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1715)

– Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2122 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu određenih kategorija životinja i robe izuzetih od službenih kontrola na graničnim kontrolnim postajama, posebnih kontrola osobne prtljage putnika i malih pošiljaka robe koje se šalju fizičkim osobama i nisu namijenjene stavljanju na tržište te o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 142/2011 (SL L 321, 12. 12. 2019.); (u daljnjem tekstu: Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2122)

– Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2126 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila o posebnim službenim kontrolama određenih kategorija životinja i robe, mjerama koje je potrebno poduzeti nakon provedbe takvih kontrola te određenim kategorijama životinja i robe izuzetima od službenih kontrola na graničnim kontrolnim postajama (SL L 321, 12. 12. 2019.); (u daljnjem tekstu: Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2126)

– Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2130 od 25. studenoga 2019. o utvrđivanju detaljnih pravila o postupcima koje je potrebno provesti tijekom i nakon provjera dokumentacije, provjera identiteta i fizičkih provjera životinja i robe koji podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama (SL L 321, 12. 12. 2019.); (u daljnjem tekstu: Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2130)

– Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2124 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila za službene kontrole pošiljaka životinja i robe u provozu, pretovaru i daljnjem prijevozu kroz Uniju (SL L 321, 12. 12. 2019.); (u daljnjem tekstu: Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2124)

– Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2125 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila o provedbi posebnih službenih kontrola drvene ambalaže, obavijesti o određenim pošiljkama i mjerama koje treba poduzeti u slučajevima neusklađenosti (SL L 321, 12. 12. 2019.); (u daljnjem tekstu: Delegirana uredba (EU) br. 2019/2125).

Područje primjene

Članak 3.

(1) Ovaj se Zakon primjenjuje na službene kontrole kojima se verificira usklađenost s uspostavljenim pravilima radi primjene zakonodavstva u područjima:

a) hrane i sigurnosti hrane, cjelovitosti i zdravstvene ispravnosti hrane u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane, uključujući pravila kojima je cilj osigurati poštene prakse u trgovini i zaštititi interese potrošača i informacije za potrošače, te proizvodnje i upotrebe materijala i predmeta koji dolaze u dodir s hranom

b) namjernog uvođenja u okoliš genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO) u svrhu proizvodnje hrane i hrane za životinje

c) hrane za životinje i sigurnosti hrane za životinje u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane za životinje te upotrebe hrane za životinje, uključujući pravila kojima je cilj osigurati poštene prakse u trgovini i zaštititi zdravlje i interese potrošača te informacije za potrošače

d) zahtjeva u pogledu zdravlja životinja

e) sprječavanja rizika za zdravlje ljudi i životinja koji proizlaze iz nusproizvoda životinjskog podrijetla i dobivenih proizvoda te njihova svođenja na najmanju moguću mjeru

f) zahtjeva u pogledu dobrobiti životinja

g) zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje

h) zahtjeva za stavljanje na tržište i uporabu sredstava za zaštitu bilja i održivu upotrebu pesticida, uz iznimku uređaja za primjenu pesticida

i) ekološke proizvodnje i označivanja ekoloških proizvoda

j) upotrebe zaštićenih oznaka izvornosti, zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnih specijaliteta te označivanja njima

k) korištenja oznaka iz nacionalnog sustava kvalitete i neobveznih izraza kvalitete.

(2) Ovaj se Zakon primjenjuje i na službene kontrole koje se provode radi verifikacije usklađenosti sa zahtjevima utvrđenim pravilima iz stavka 1. ovoga članka kada su ti zahtjevi primjenjivi na životinje i robu koji ulaze u Europsku uniju (u daljnjem tekstu: Unija) ili će biti izvezene iz Unije.

(3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na službene kontrole za verifikaciju usklađenosti s:

– propisima navedenim u članku 1. stavku 4. Uredbe (EU) 2017/625 i

– pripremom i usluživanjem hrane u kućanstvu i svim oblicima zajednica (komune, samostani, posade brodova, udomitelji i sl.) koje same za sebe pripremaju hranu i time ne ostvaruju nikakvu dobit.

Pojmovi

Članak 4.

(1) Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi definirani u Uredbi (EU) 2017/625 i propisima iz članka 2. ovoga Zakona.

(2) U smislu ovoga Zakona pojam drvena ambalaža iz članka 77. stavka 1. točke d) Uredbe (EU) 2017/625 odgovara pojmu drveni materijal za pakiranje (u daljnjem tekstu: DMP) iz članaka 43. i 96. Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL L 317, 23. 11. 2016.); (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2016/2031).

(3) Pojmovi vezani uz stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi definirani u članku 3. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24. 11. 2009.); (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) 1107/2009).

(4) Referentni uzorak u smislu ovoga Zakona je uzorak potreban za provedbu daljnjeg ispitivanja ako se rezultati analize ili ispitivanja službenog uzorka razlikuju od rezultata analize ili ispitivanja stranke.

II. NADLEŽNOSTI

Nadležna tijela i opće obveze

Članak 5.

(1) Nadležna tijela za provedbu ovoga Zakona, uredbi i propisa iz članka 2. ovoga Zakona, provedbenih propisa donesenih na temelju Uredbe (EU) 2017/625, kao i ostalih propisa kojima su uređena područja iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona jesu:

a) Državni inspektorat

b) ministarstvo nadležno za poljoprivredu

c) ministarstvo nadležno za zdravstvo

d) Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (u daljnjem tekstu: Agencija)

e) Hrvatski šumarski institut.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članaka, za potrebe provedbe poglavlja V. Uredbe (EU) 2017/625 i ovoga Zakona, Državni inspektorat surađuje s Ministarstvom financija, Carinskom upravom (u daljnjem tekstu: Carinska uprava) i ministarstvom nadležnim za unutarnje poslove (u daljnjem tekstu: policijski službenici) u provođenju službenih kontrola kojima se verificira usklađenost s pravilima navedenim u ovom Zakonu.

(3) Nadležna tijela navedena u stavku 1. točkama a) i b) ovoga članka mogu povjeriti određene zadaće službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti iz svoje nadležnosti delegiranim tijelima te ovlastiti fizičke osobe za obavljanje drugih službenih aktivnosti kao stručnih poslova od javnog interesa u skladu s odredbama članaka 28., 29., 31., 32. i 33. Uredbe (EU) 2017/625 te ovoga Zakona, a na način kako je uređeno propisima iz područja veterinarstva i poljoprivrede.

(4) Revizije delegiranih tijela i fizičkih osoba iz stavka 3. ovoga članka provode nadležna tijela za njihovo povjeravanje.

(5) Nadležna tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka dužna su osigurati provedbu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u skladu s načelima i uvjetima iz članka 5. Uredbe (EU) 2017/625.

(6) Nadležna tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka osiguravaju transparentnost i povjerljivost službenih kontrola ili drugih službenih aktivnosti u skladu s člancima 8. i 11. Uredbe (EU) 2017/625.

(7) U slučajevima u kojima postoje mogući rizici za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, ili za okoliš, a na temelju procjene vrste, ozbiljnosti i opsega takvih rizika, nadležna tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka odlučuju o tome postoji li prevladavajući javni interes za otkrivanje informacija obuhvaćenih obvezom čuvanja profesionalne tajne iz članka 8. stavka 1. Uredbe (EU) 2017/625.

(8) Nadležna tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka sklapaju Sporazum o suradnji kojim se:

– uređuju mehanizmi suradnje za osiguranje učinkovite i djelotvorne koordinacije u svrhu dosljedne i djelotvorne organizacije i provedbe službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u svim područjima primjene iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ispunjavanja obveza iz članka 4. Uredbe (EU) 2017/625

– uređuje organizacija službenih kontrola u području primjene iz članka 3. stavka 1. točaka d), i) do k) ovoga Zakona u svrhu provedbe ovoga Zakona, a na način kako je uređeno posebnim propisima iz područja veterinarstva i poljoprivrede.

Državni inspektorat

Članak 6.

(1) Državni inspektorat nadležan je za:

– provedbu službenih kontrola u svim područjima primjene iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, osim za provedbu službenih kontrola u području primjene iz članka 3. stavka 1. točke a) ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na higijenu i sigurnost hrane na registriranim ribarskim plovilima i na iskrcajnim mjestima

– organizaciju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u područjima primjene iz članka 3. stavka 1. točaka a), b), c) i e) do h) ovoga Zakona, osim za organizaciju službenih kontrola u području primjene iz članka 3. stavka 1. točke a) ovoga Zakona, za što je nadležno tijelo ministarstvo nadležno za poljoprivredu u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkama 1. i 9. ovoga Zakona

– povjeravanje određenih zadaća službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti delegiranim tijelima u skladu s člancima 29. i 31. Uredbe (EU) 2017/625 i propisom iz područja veterinarstva, i to za sljedeće poslove u području veterinarstva:

a) zadaci u poslovima kontrole dobre proizvođačke prakse i dobre higijenske prakse te postupaka vezanih uz primjenu načela koja se temelje na sustavu analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka u objektima pod nadležnošću veterinarske inspekcije

b) prikupljanje podataka o prehrambenom lancu

c) *ante mortem* pregled

d) kontrola postupanja u skladu s propisima o dobrobiti životinja

e) *post mortem* pregled

f) kontrola postupanja sa specificiranim rizičnim materijalima i ostalim nusproizvodima

g) uzorkovanje za laboratorijsko ispitivanje

h) uzorkovanje u svrhu monitoringa

i) kontrola sukladnosti s odredbama Uredbe (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla (SL L 139, 30. 4. 2004.); (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 853/2004) koje se odnose na primjenu identifikacijskih oznaka, kao i provjere sukladnosti s ostalim zahtjevima sljedivosti u objektima pod nadležnošću veterinarske inspekcije

j) službeno certificiranje

– ovlašćivanje fizičkih osoba za obavljanje drugih službenih aktivnosti u području primjene iz članka 3. stavka 1. točaka a), b), c) i e) do h) ovoga Zakona kao stručnih poslova od javnog interesa u skladu s člankom 31. Uredbe EU) 2017/625

– osiguravanje učinkovite i djelotvorne koordinacije te dosljednost i djelotvornost službenih kontrola koje provodi odnosno povjerava u skladu s odredbama ovoga Zakona

– provedbu inspekcijskih nadzora odnosno revizija delegiranih tijela i ovlaštenih fizičkih osoba koji provode određene zadaće iz podstavaka 3. i 4. ovoga stavka

– provedbu drugih službenih aktivnosti u područjima primjene iz članka 3. stavka 1. točaka a), b), c) i e) do h) ovoga Zakona

– osiguravanje komunikacije i izvješćivanja o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima koje provodi odnosno povjerava u skladu s odredbama ovoga Zakona

– izvješćivanje o provedbi službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u svrhu izrade godišnjeg izvješća

– vođenje Registra subjekata i objekata u poslovanju s hranom iz nadležnosti sanitarne inspekcije, osim za djelatnosti u poslovanju s predmetima i materijalima u dodiru s hranom u skladu s posebnim zakonom kojim je uređeno područje predmeta i materijala koji dolaze u neposredan dodir s hranom

– izradu godišnjih planova službenih kontrola, uključujući i koordinirane planove službenih kontrola u područjima iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona u skladu s podjelom nadležnosti za provedbu službenih kontrola iz članaka 14. do 19. ovoga Zakona

– izradu monitoring planova i planova uzorkovanja iz djelokruga sanitarne inspekcije i poljoprivredne inspekcije, osim izrade Nacionalnog programa praćenja ostataka pesticida u hrani i Programa monitoringa formulacija sredstava za zaštitu bilja

– izradu plana praćenja pošiljaka iz uvoza

– izradu i drugih planova, po potrebi, u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2017/625 i njezinim provedbenim propisima te sukladno podjeli nadležnosti za provedbu službenih kontrola sukladno odredbama članaka 14. do 19. ovoga Zakona

– izradu općeg plana upravljanja krizom u području sigurnosti hrane i hrane za životinje u suradnji s ministarstvom nadležnim za zdravstvo i ministarstvom nadležnim za poljoprivredu

– izradu procedura u skladu s člankom 12. Uredbe (EU) 2017/625 za provedbu službenih kontrola koje provodi odnosno povjerava u skladu s odredbama ovoga Zakona

– osiguravanje financiranja službenih kontrola koje provodi odnosno povjerava u skladu s odredbama ovoga Zakona, u skladu s člankom 78. Uredbe (EU) 2017/625 i člankom 62. ovoga Zakona

– službeno certificiranje u skladu s člancima 86. do 89. Uredbe (EU) 2017/625, osim kada je certificiranje povjereno delegiranim tijelima

– uspostavu sustava verifikacije u skladu s člankom 12. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/625

– provedbu inspekcijskog nadzora nad radom službenih i referentnih laboratorija

– obavljanje i drugih poslova u skladu s ovim Zakonom.

(2) Državni inspektorat:

– sudjeluje u izradi Višegodišnjeg nacionalnog plana službenih kontrola (u daljnjem tekstu: VNPSK) s ministarstvom nadležnim za poljoprivredu

– predstavlja kontaktnu točku za sljedeće komponente sustava IMSOC: iRASFF, EUROPHYT INTERCEPTION i TRACES u skladu s člankom 133. Uredbe (EU) 2017/625 i člankom 4. stavkom 2. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715

– sudjeluje u pružanju svih oblika administrativne pomoći drugim državama članicama i trećim zemljama u skladu s glavom IV. Uredbe (EU) 2017/625 sukladno podjeli nadležnosti za provedbu službenih kontrola sukladno odredbama članaka 14. do 19. ovoga Zakona

– omogućuje nadležnim tijelima trećih zemalja, u suradnji s Komisijom, provedbu nadzora u skladu s člankom 124. Uredbe (EU) 2017/625.

Ministarstvo nadležno za poljoprivredu

Članak 7.

(1) Ministarstvo nadležno za poljoprivredu nadležno je za:

– organizaciju i provedbu službenih kontrola iz članka 3. stavka 1. točke a) ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na higijenu i sigurnost hrane na registriranim ribarskim plovilima i na iskrcajnim mjestima

– organizaciju službenih kontrola u području primjene iz članka 3. stavka 1. točaka d), i), j) i k) ovoga Zakona u skladu sa Sporazumom iz članka 5. stavka 8. ovoga Zakona i posebnim propisima iz područja zdravlja životinja i poljoprivrede

– organizaciju i provedbu drugih službenih aktivnosti kako je određeno posebnim propisima iz područja hrane / primarne biljne proizvodnje, veterinarstva i biljnog zdravstva iz područja primjene iz članka 3. stavka 1. točaka d), i), j) i k) ovoga Zakona

– izradu monitoring planova, naputaka, uputa i programa nadziranja, kontrole, praćenja i iskorjenjivanja bolesti životinja, naputaka, programa i uputa iz područja ostataka pesticida

– planiranje, izradu, koordinaciju i izvješćivanje o provedbi Programa monitoringa formulacija sredstava za zaštitu bilja

– izradu vodiča i procedura vezano za provođenje drugih službenih aktivnosti